

GYMNÁZIUM SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO MALACKY

Prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry

Dátum:

Kód žiaka:

Milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry. Test obsahuje pravopisnú úlohu (doplňovačku) na doplnenie správnych písmen a interpunkcie a 30 testových úloh. Za správne doplnenie chýbajúcich písmen a interpunkcie môžete získať 20 bodov. Za 30 testových úloh môžete získať 60 bodov. Každá správna odpoveď v testových úlohách bude hodnotená 2 bodmi. Pri úlohách s výberom možností je vždy správna len jedna odpoveď. Spolu môžete získať 80 bodov. Každú ukážku a zadanie úlohy si pozorne prečítajte. Správnu odpoveď zapíšte priamo do testu. Na vypracovanie testu máte určený čas 60 minút.

Prajeme vám veľa úspechov a tešíme sa, že ste si vybrali pre ďalšie štúdium práve naše GYMNÁZIUM SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO.

Pravopisná úloha

Doplňte do textu chýbajúce písmená a interpunkčné znamienka.

Jedenást__ ročník celoslovenskej súťaže Vrá__me knih__ do škôl, zameranej na podporu čítania a v__tvárania poz__t__vneho v__ťahu ku knihám medzi žiakm__, spoznal v__ťazov. Do súťaže sa zapojilo stopä__desiatp__ť__atersk__ch__ákladných a__tredných škôl ktoré prečítal__ 4013 kníh. TASR o tom informovala hovork__ňa__ratislavského samosprávneho__raja (BSK) Lucia Forman. Ukazuje sa že čítať deti chcú. Dokonca mnoh__aktívne píšú a rozv__jajú tvorivého ducha. Niektor__to majú ako hobb__, iní zase ako v__poveď o sebe. Preto podporujeme aj túto súťaž lebo motivuje deti k čítaniu __onštuje pre__seda BSK Juraj Droba. Podmienkou súťaže bolo prečítať si ľubovo__ne v__branú knihu a poslať__knihy krátk__text. V texte mal čitate__taktiež uviesť dôvod__pre ktoré si vybral konkrétnu knihu, a popísať čo mu dané dielo dalo.

Počet chýb:

Počet bodov:

Text 1

Mama sa pretáča, zakrýva si tvár laktom. Nespíme v jednej posteli, len v jednej miestnosti. Babka s dedkom obsadili moju izbu. Nám sa za nimi nechcelo chodiť a oni nás nechceli čakať. Taktiež ich postihli choroby, spojiť domácnosti bolo praktické. Mama sa zobúdzá, kĺby jej pukajú. Vstáva. Bez slova prechádza do kúpeľne. I ja vstávam, po hmatach roztváram pohovku, do úložného priestoru vkladám perinu a vankúš masťný od krému. To isté urobím aj s jej lôžkom. Rozprávajú sa šeptom. Dedko chce zasvietiť, babka sa bojí, že sa to mame nebude páčiť. „Sme hore!“ kričím. Zasvecujú.

Byt pulzuje žltým jasom. Okolo nôh sa mi obtrie pevné telo, pes. Prespal rozkladanie i skladanie, zobudilo ho až zasvietenie. Sploštenou tvárou mi vlhčí holé chodidlá. „Bilbo, Bilbo,“ oslovím ho ticho. „Ja s ním idem!“ Zmätené hľadím na dvere. „Čo?“ „Ja s ním idem,“ odpovedá mi babkin hlas. „Ja sa chcem prejsť.“ „Nie, ja s ním idem!“ „No tak choď!“ Babka vybehne z izby, šľapky jej bijú o podlahu, cez roztvorený priestor prechádza zvuk rádia a dedkovo mľaskanie. Neznášam, keď nosí šľapky.

(L. Fedorová: „Nemám inú možnosť, len tu ďalej s nimi hniť“)

1. Označ tvrdenie, ktoré nevyplýva z textu:

- A) Bilbovi neprekážal v dospávaní ranný hovor a zvuky ustielaného lôžka.
- B) Babka šepoce, lebo nechce matku s dcérou vo vedľajšej izbe zobudiť hlukom.
- C) Mama je nešťastná, že po príchode babky a dedka spí s dcérou v jednej izbe.
- D) Babka s dedkom opustili svoju domácnosť kvôli tomu, že aj oni ochoreli.

2. Označ pravdivé tvrdenie vyplývajúce z textu:

- A) Hlavná hrdinka príbehu je šťastná, že babka ide von so psom namiesto nej.
- B) Hlavná hrdinka príbehu sa v novej bytovej situácii necíti komfortne.
- C) Hlavná hrdinka tiši ráno psa Bilboa, aby ostatných nezobudil.
- D) Hlavná hrdinka požičala babke k venčeniu psa buchotajúce šľapky.

3. Označ nepravdivé tvrdenie:

- A) Mama má od rána mrzutú, zlú náladu.
- B) Hrdinovia sa prebudili do slnečného dňa.
- C) Babka s dedkom neprišli iba na návštevu.
- D) Všetci v domácnosti sa snažia byť tolerantní.

4. Ktoré neplnovýznamové slovné druhy sa nachádzajú v podčiarknutej vete textu?

- A) spojka a predložka
- B) spojka a častica
- C) zámeno a spojka
- D) 2 spojky a zámeno

5. Slovesu *zobudilo* z podčiarknutej vety zodpovedajú nasledujúce gramatické kategórie:

- A) 3. osoba, singulár, minulý čas, oznamovací spôsob, nedokonavý vid
- B) 3. osoba, singulár, prítomný čas, oznamovací spôsob, dokonavý vid

- C) 3. osoba, singulár, minulý čas, oznamovací spôsob, dokonavý vid
D) 3. osoba, singulár, prítomný čas, oznamovací spôsob, nedokonavý vid

6. O aký typ vety z hľadiska zloženia ide v prípade podčiarknutej vety z textu?

.....

7. Z prvého odseku vypíš jednoduchú 2-člennú vetu úplnú:

.....

8. Slovo pulzovať zarad' z hľadiska jeho štylistickej príslušnosti v nasledujúcich prípadoch:

- A) Byt pulzuje žltým svetlom. -
B) Človeku pulzuje krv v žilách. -

9. Aký typ rozprávania je použitý v texte?

10. Urči slohový postup a jazykový štýl textu.

slohový postup:

jazykový štýl:

Text 2

Z byliniek sa nemusí variť len čaj, pripraviť si možno aj éterický olej

Bylinky sa oddávna používali v domácej liečbe a tradícia ich pestovania pretrváva aj v súčasnosti. Bylinkárka z obce Č/červený K/kláštor, Mária Danková, odporúča bylinky zbierať najmä vo voľnej prírode. „Na S/severnom S/spiši a P/pieninách je vraj najčistejší vzduch, takže toto prostredie je pre ne ideálne,“ povedala pre TASR.

Podľa jej slov, ak si chce ktokoľvek pestovať bylinky doma, treba si zvoliť také, ktoré v prírode nazbierať nemožno. „Bylinky z domácej záhradky, napríklad šalvia, bazalka, tymián, sa využívajú nielen ako koreniny, ale môžeme si z nich pripraviť aj príjemné a liečivé čaje pri niektorých zdravotných ťažkostiach,“ povedala Danková. Takto odporúča pestovať napr. aj nechtík, echinaceu, mäta, medovku, rumanček či šalviu.

Bylinky sa však nemusia používať len na prípravu liečivých čajov. Napríklad bolesti hlavy môžu mať rôzne príčiny, ako vyčerpanosť, depresie alebo môžu súvisieť s blokovaním krčnej chrbtice a podobne. „Spomedzi liečivých rastlín pri niektorých bolestiach účinne pomáha éterický olej z mäty piepornej a levandule, ktorými si jemne masírujeme čelo a spánky bez toho, aby sme zasiahli oblasť očí,“ priblížila Danková.

Pri bolesti kĺbov odporúča bylinkárka využiť mastičky alebo tinktúry, ktoré sa vtierajú do postihnutých miest. Vhodná je masť alebo tinktúra z arniky. Vnútorne sa môžu užívať aj čaje z přhl'avy a vřbovej kôry.

Pri migréne a pri bolestiach svalov a kĺbov pomáha mäťový olej, ktorý okrem toho uľahčuje dýchanie a môže sa pridať aj do osviežujúceho kúpeľa. Pri jeho príprave sa otrhané lístky mäty dajú do skleneného pohára, trochu sa natlačia a zalejú kvalitným slnečnicovým olejom. Pohár sa uzavrie a nechá sa štyri až päť dní v teple macerovať. Potom sa olej scedí cez plátenko a lístky sa jemne vyžmýkajú.

(Zdroj: TASR)

Úlohy k textu 2

11. Ktoré tvrdenie vyplýva z textu?

- A) Rastliny pestované doma sú zrejme kvalitnejšie ako voľne rastúce.
- B) Niektoré oblasti Slovenska úplne vyhovujú potrebám rastu liečivých rastlín.
- C) Echinaceu a medovku je lepšie pestovať vo voľnej prírode.
- D) Éterické oleje pomáhajú pri boji s nespavosťou.

12. Ktoré z tvrdení je nepravdivé?

- A) Využitie niektorých liečivých rastlín nie je obmedzené iba na formu čaju.
- B) Niektoré bolesti môže zmierniť masáž s vtieraním éterických olejov.
- C) Masť z přhl'avy pomáha tíšiť bolesti kĺbov.
- D) Na prípravu osviežujúceho kúpeľa je výbornou surovinou mäta.

13. Ktorým slootovorným postupom v poradí za sebou vznikli slová:

bylinkárka, používali, napr., ktokoľvek

- A) odvodzovaním príponou, odvodzovaním predponou, skracovaním, skladaním
- B) odvodzovaním predponou, odvodzovaním predponou, skracovaním, skladaním
- C) odvodzovaním príponou, odvodzovaním príponou, skracovaním, skladaním
- D) odvodzovaním príponou, odvodzovaním predponou, skracovaním, odvodzovaním predponou

14. Ktorý výraz je nesprávne vysvetlený?

- A) éterický - voňavý
- B) macerovať – lisovať za studena
- C) migréna - bolesť hlavy
- D) tinktúra – výťažok

15. Podstatné mená z prvého odseku sú správne napísané v možnosti:

- A) červený kláštor, severnom Spiši, Pieninách,
- B) Červený kláštor, Severnom Spiši, Pieninách,
- C) Červený Kláštor, Severnom Spiši, Pieninách,
- D) Červený Kláštor, severnom Spiši, Pieninách.

16. Podčiarknuté slová vo štvrtom odseku majú správne uvedenú vetnočlenskú platnosť v možnosti:

- A) podmet, postupne rozvíjajúci nezhodný prívlastok,
- B) predmet, nezhodný prívlastok, zhodný prívlastok, nezhodný prívlastok,
- C) podmet, nezhodný prívlastok, zhodný prívlastok, nezhodný prívlastok,
- D) podmet, predmet, zhodný prívlastok, predmet.

17. V predposlednom odseku sa nachádzajú tieto typy viet:

- A) jedno zložené súvetie, dve jednoduché vety
- B) jedno jednoduché súvetie, dve jednoduché vety rozvité
- C) dve jednoduché súvetia, jedna jednoduchá veta
- D) tri jednoduché vety rozvité

18. Vypíš z textu pomnožné podstatné meno a urči jeho vzor.

Pomnožné podstatné meno:

Vzor:

19. Ktoré dve slová v treťom odseku sú v homonymnom vzťahu? Napíš ich v takom tvare, ako sú napísané v texte.

.....

20. V poslednom odseku je použitý prevažne:

- A) informačný slohový postup,
- B) rozprávací slohový postup,
- C) výkladový slohový postup,
- D) dynamický opisný slohový postup.

Text 3

Ján Smrek – JARNÁ PIESEŇ

Objímam Vesnu, krásavicu,
rozmarným, nežným pohľadom,
som navštívil jej vonný dom,
nesúc jej srdca polovicu.

Kto žiť chce, k nej nech so mnou chváta.
Pod', dievča čerešňových pier.
Život je veľký bohatier,
dá lásky nám, keď nedá zlata!

Jaro je samé milovanie,
hora je samé štebotanie,
srdce moje je fiala,
ju moja milá voňala.
Odtrhla si ho – krvácalo,
poľúbila ho – zaplesalo,
jej dvoje rúk si ho za ňadrá vložilo,

srdce to na jej srdiečku ožilo.
Slávici, spievajte nám
rozkošné pesničky jarné:
prekrásnu milú ja mám,
mladučké dievča a švárne!

Hlavička jej zlatovlasá
k môjmu plecu nakláňa sa,
zrak jej v moje oči ,
zrak jej moje oči hladí,
šepkajúc: milujem, milujem...
Ach, krásne oči,
Viem to, viem.
Preto som šťastný.
Myslím, život je krásny,
zelená hora,
svieži les je rovnou cestou do nebies.

(J. Smrek: Cválajúce dni)

21. Témou ukážky 3 je

- A) nádhera prebúdžajúcej sa jarnej prírody.
- B) krása a nežnosť mladej, milej ženy
- C) nadšenie z plnohodnotného a šťastného života.
- D) vyznanie lásky k žene cez prírodné motívy.

22. Ktorý pocit lyrického hrdinu nevyplýva z ukážky 3?

- A) nadšenie B) radosť C) nerozhodnosť D) opojenosť

23. Do ktorého druhu lyriky zaradíte báseň?

- A) osobná lyrika B) prírodná lyrika C) ľúbostná lyrika D) spoločenská lyrika

24. Ktorý druh rýmu použil autor v prvej a druhej strofe ukážky?

- A) prerývaný B) obkročný C) striedavý D) združený

25. Napíšte schému rýmu prvých štyroch veršov v tretej strofe.

26. Ktoré z uvedených slov patrí na zakryté miesto v ukážke?

- A) hladí B) ladí C) hľadí D) chlad

27. V ktorej možnosti sú správne určené nasledujúce umelecké jazykové prostriedky? *som navštívil jej vonný dom; rozkošné pesničky jarné, mladučké*

- A) metafora, epiteton, zdrobnenina B) metonymia, prirovnanie, metafora
- C) metafora, personifikácia, zdrobnenina D) básnický prívlastok, symbol, metafora

28. V ktorej možnosti sa nenachádza umelecký jazykový prostriedok?

- A) Srdce moje je fiala.
- B) Ach, oči krásne, viem to, viem.
- C) Srdce jej silno tlklo.
- D) Život je veľký bohatier.

29. Vypíšte z ukážky 3:

anaforu a epizeuxu

30. Preto som šťastný.

Ktorá charakteristika uvedenej vety je pravdivá.

- A) jednočlenná veta, neslovesná
- B) dvojčlenná veta, neúplná, slovesno-menný prísudok
- C) dvojčlenná veta, úplná, slovesno-menný prísudok
- D) dvojčlenná veta, neúplná, slovesný prísudok

Správne odpovede

Jedenásť ročník celoslovenskej súťaže **Vráťme knihy** do škôl, zameranej na podporu čítania a vytvárania pozitívneho vzťahu ku knihám medzi žiakmi, spoznal víťazov. Do súťaže sa zapojilo stopäťdesiatpäť materských, základných a stredných škôl, ktoré prečítali 4013 kníh. TASR o tom informovala hovorkyňa Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) Lucia Forman. „Ukazuje sa, že čítať deti chcú. Dokonca mnohí aktívne píšú a rozvíjajú tvorivého ducha. Niektorí to majú ako hobby, iní zase ako seba výpoveď. Preto podporujeme aj túto súťaž, lebo motivuje deti k čítaniu,” konštatuje predseda BSK Juraj Droba. Podmienkou súťaže bolo prečítať si ľubovoľne vybranú knihu a poslať z knihy krátky text. V texte mal čitateľ taktiež uviesť dôvody, pre ktoré si vybral konkrétnu knihu, a popísať, čo mu dané dielo dalo.

- 1 C
- 2 B
- 3 A
- 4 B
- 5 C
- 6 jednoduché prirad'ovacie súvetie
- 7 Babka s dedkom obsadili moju izbu.
- 8 a) knižné slovo
b) odborné slovo
- 9 ja-rozprávania
- 10 slohový postup: rozprávací
Jazykový štýl: umelecký
- 11.B
- 12.C
- 13.A
- 14.B
- 15.D
- 16.C
- 17.B
18. Pieniny, žena
19. spánku – spánky
20. D
21. D
22. C
23. C
24. B
25. aabb
26. C
27. A
28. C
29. anafora – zrak, zrak, epizeuxa – milujem, milujem
30. B

